

EVROPSKÁ OBRANA

Listopad 2023

EU A BEZPEČNOST

- Evropská integrace měla svou výraznou bezpečnostní dimenzi
- Bezpečnost součástí suverenity – těžké integrovat
- Bez bezpečnosti nebude nikdy evropská integrace dokončená
- Dnes Rusko jako bezpečnostní problém

EVROPA PO STUDENÉ VÁLCE

- Během SV NATO odstranilo bezpečnostní autonomii Evropy
- EU není silný bezpečnostní aktér
- Region Evropy před válkou na Ukrajině nebyl tak důležitý, USA se obracejí do jiných regionů
- Role ZEU?

EU A NATO

- NATO tvoří základ evropské obrany i po studené válce
- Armády států EU – statické, masová mobilizace, artilérie a tanky
- US army – mobilita, schopnost fungovat na dálku, sofistikovaná armáda, super zbraně
- EU trpí „capabilities gap“
- Spor o vznik samostatného operačního centra pro Evropu

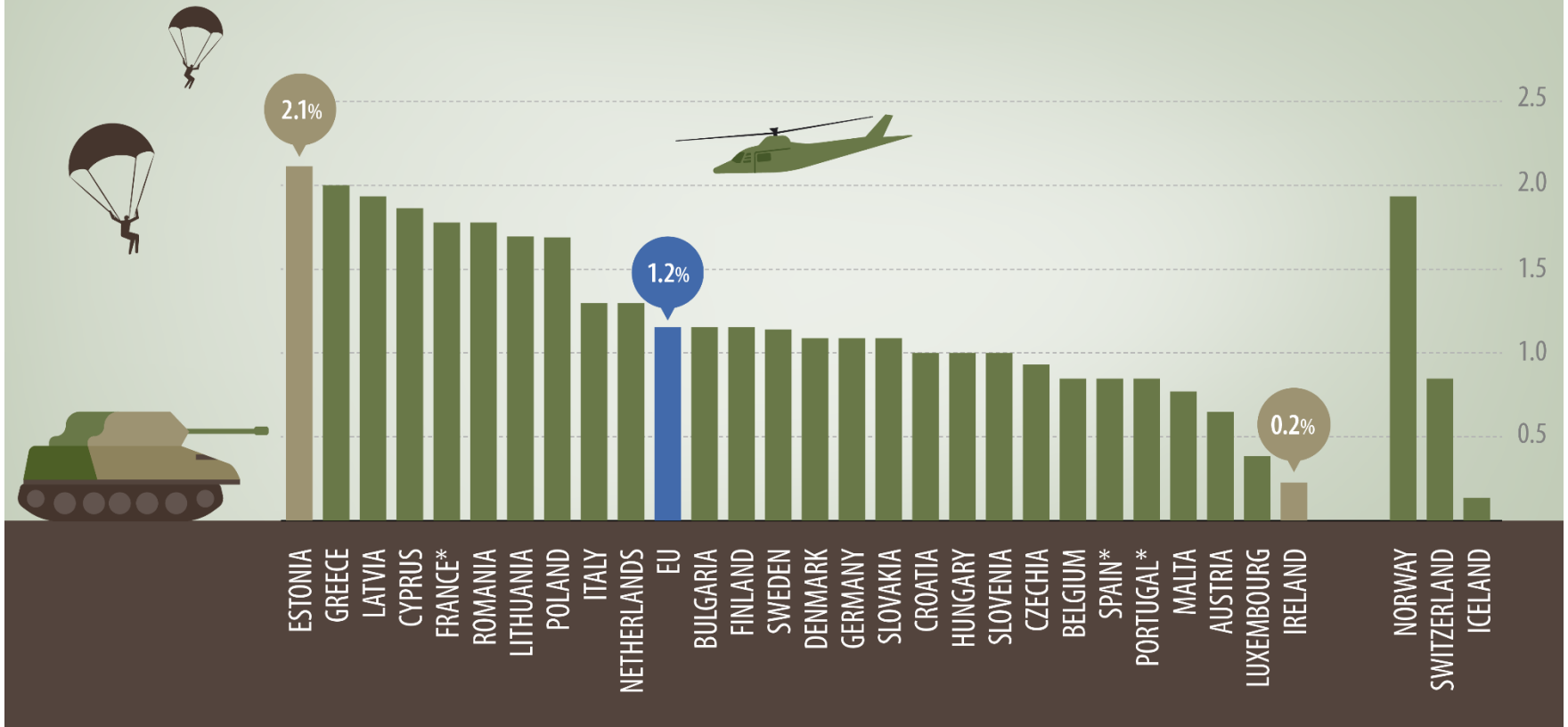

2%

- Dlouhodobá snaha USA, aby členské státy NATO utrácely za obranu alespoň 2 procenta HDP
- Nedaří se, evropský průměr v roce 2019 okolo 1,2%, což je méně než ve 2001 (1,4%)
- Trump v roce 2020 vyhrožoval stažením třetiny amerických vojáků z Německa (je jich tam 38.000)
- Dnes v souvislosti s konfliktem plány na navyšování obranných rozpočtů, někde masivně – Polsko v roce 2023 plánuje přes 3% - nárůst přes 50 procent

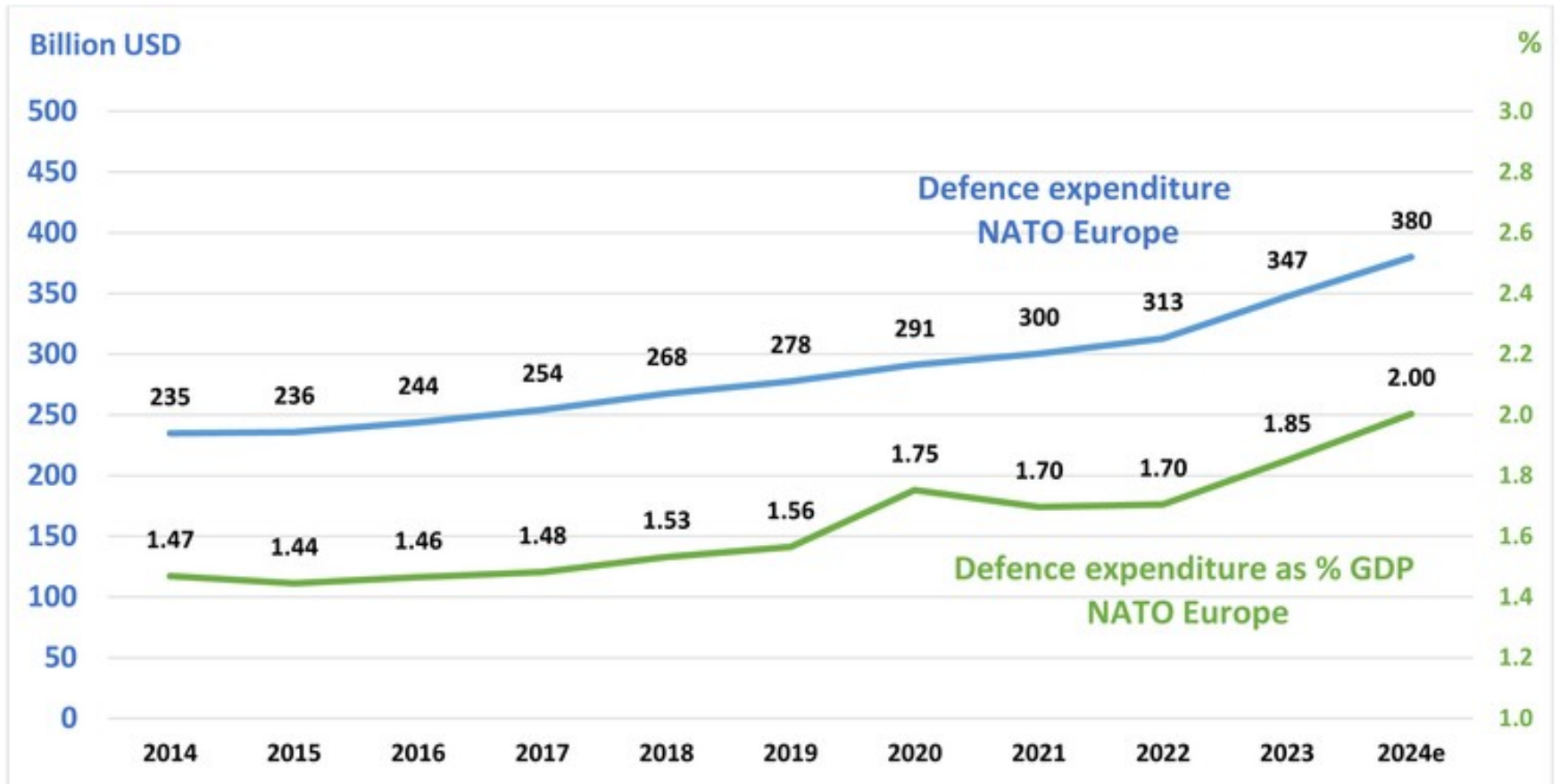

General government expenditure on defence (% of GDP, 2019)

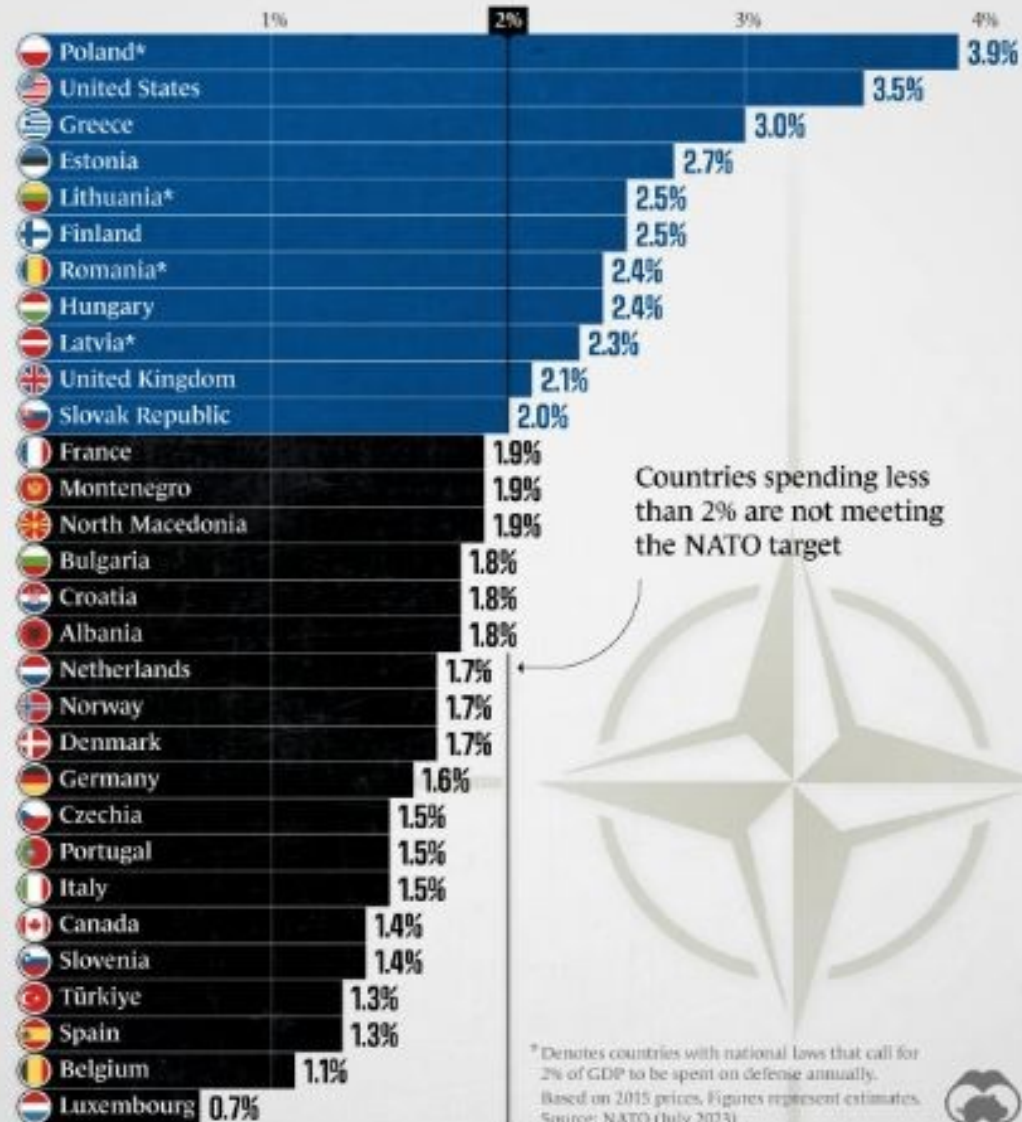
* Provisional data

Defence expenditure in 2015 prices and as a % of GDP NATO Europe

NATO DEFENSE SPENDING

% OF REAL 2023 GDP

* Denotes countries with national laws that call for 2% of GDP to be spent on defense annually.
Based on 2015 prices. Figures represent estimates.
Source: NATO (July 2023)

ZALOŽENÍ SBOP

- Reakce na neschopnost řešit Balkán
- Reakce na absenci jiných než diplomatických nástrojů k řešení krizí

PETERSBERGSKÉ ÚKOLY

- 1992
- Zodpovědnost EU ve světě
- Humanitární
- Budování míru
- Řízení krizí

PŘEDSTAVY O EVROPSKÉ OBRANĚ

- Summit v Saint Malo 1998 – Blair – EU potřebuje vlastní kapacity
- Berlin Plus 2003 – jak využívat prostředky NATO

HELSINKI HEADLINE GOALS

- Na summitu v Helsinkách 1999 konkretizována podoba EBOP
- Stanoveno pro rok 2003
- Síly rychlé reakce o velikosti 50-60 tisíc, vyslatelné do 60 dnů a udržitelné po jeden rok

AKTÉŘI OBRANNÉ POLITIKY

- Hlavním aktérem Rada pro vnější vztahy
- Důležitá role COPS, který zajišťuje pravidelný kontakt (většinou 2x týdně)
- Vojenskou odbornost zajišťuje Vojenský výbor evropské unie složený z náčelníků generálních štábů
- Výbor pro civilní aspekty řešení krizí

EVROPSKÁ OBRANNÁ AGENTURA

- Vznik 2006
- Rozvoj obranného potenciálu
- Snaha o spolupráci ve vyzbrojování
- Fungování evropské technologické a průmyslové základny a trhu s výzbrojí
- Výzkum a vývoj

EU JAKO BEZPEČNOSTNÍ AKTÉR

- Malé mise – 7.000 v Bosně je zatím nejvíc
- Politický symbolismus X malý vojenský dopad
- ARTEMIS v Kongu proti povstalcům
- Námořní mise proti pirátům v Somálsku

PROFIL MISE EU

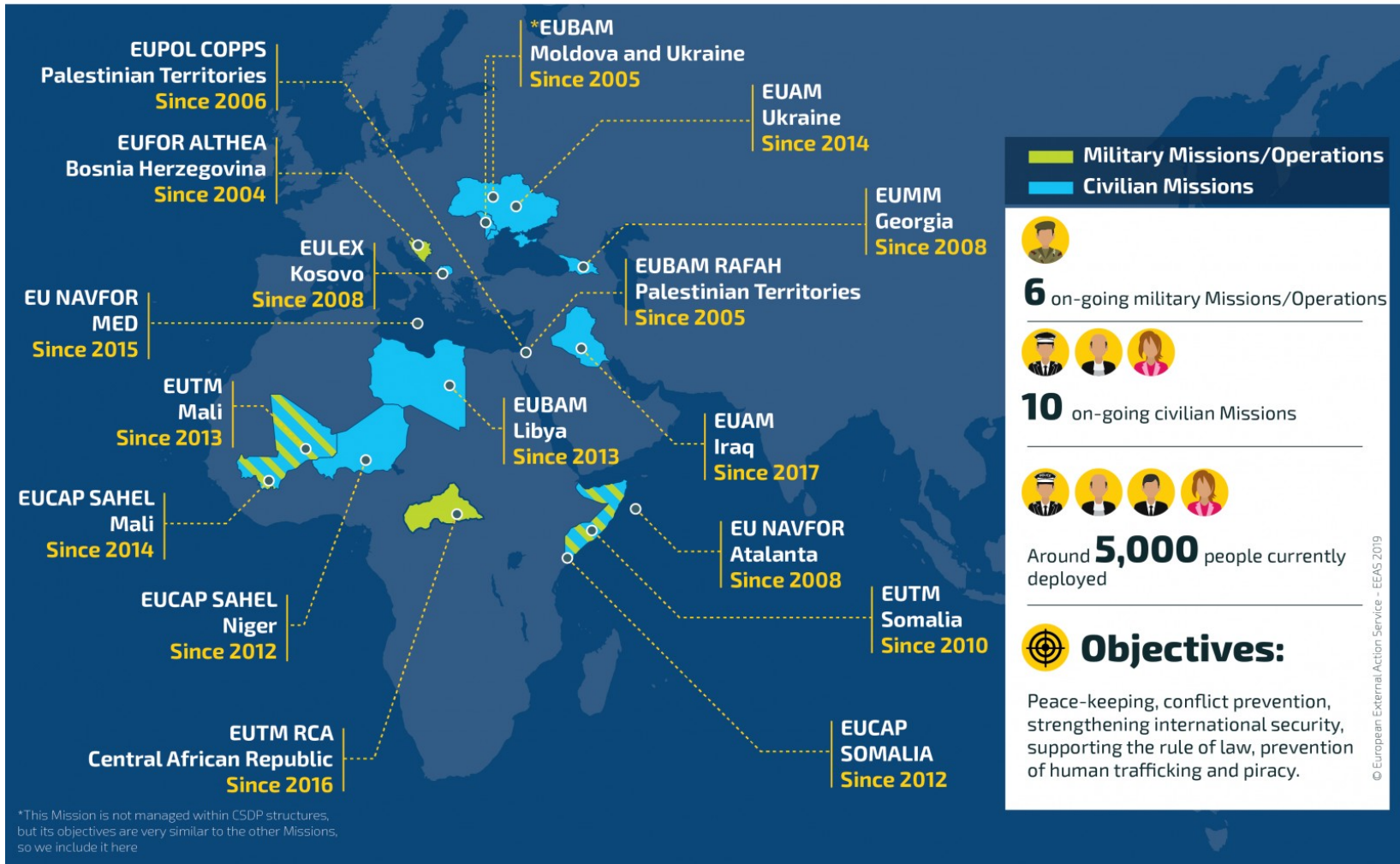
- Podstatou civilní
- Malá
- Strategicky nerelevantní
- Různé typy stabilizace, rekonstrukce and nation-building
- „Civilian enablers“

EUROPEAN UNION CSDP MISSIONS AND OPERATIONS 2019

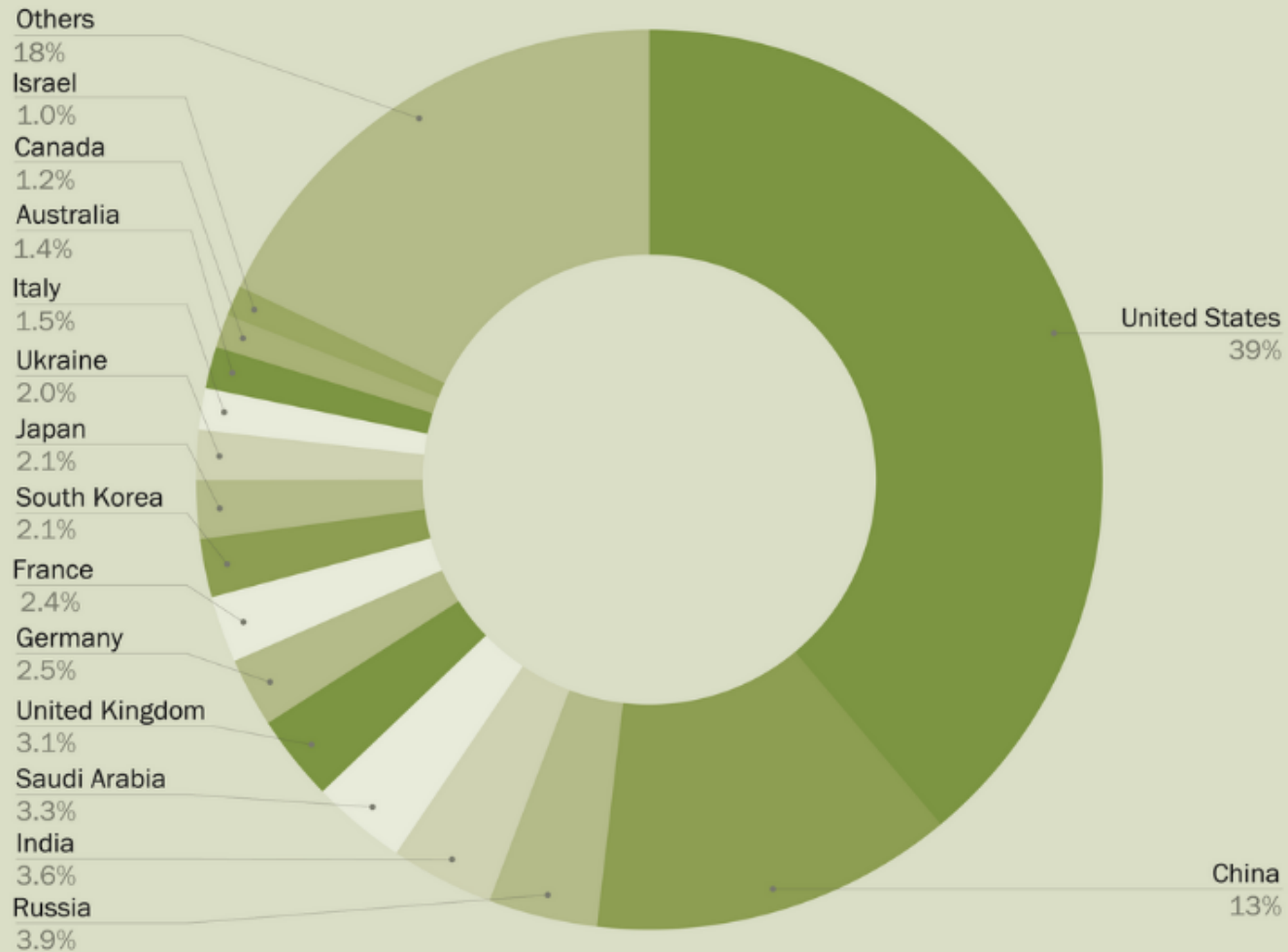

VÝDAJE NA OBRANU EU

- EU jako celek utrácí nominálně méně než polovinu obranného rozpočtu USA
- EU zahrnuje 8 z TOP20 vojenských utracečů ve světě
- Tři země utrácely 60 procent – jedna z nich ale UK a to dnes stojí mimo
- Mnoho států free riders
- Dost peněz promrháno v důsledku nedostatečné koordinace

THE SHARE OF WORLD MILITARY EXPENDITURE OF THE 15 COUNTRIES WITH THE HIGHEST SPENDING IN 2022

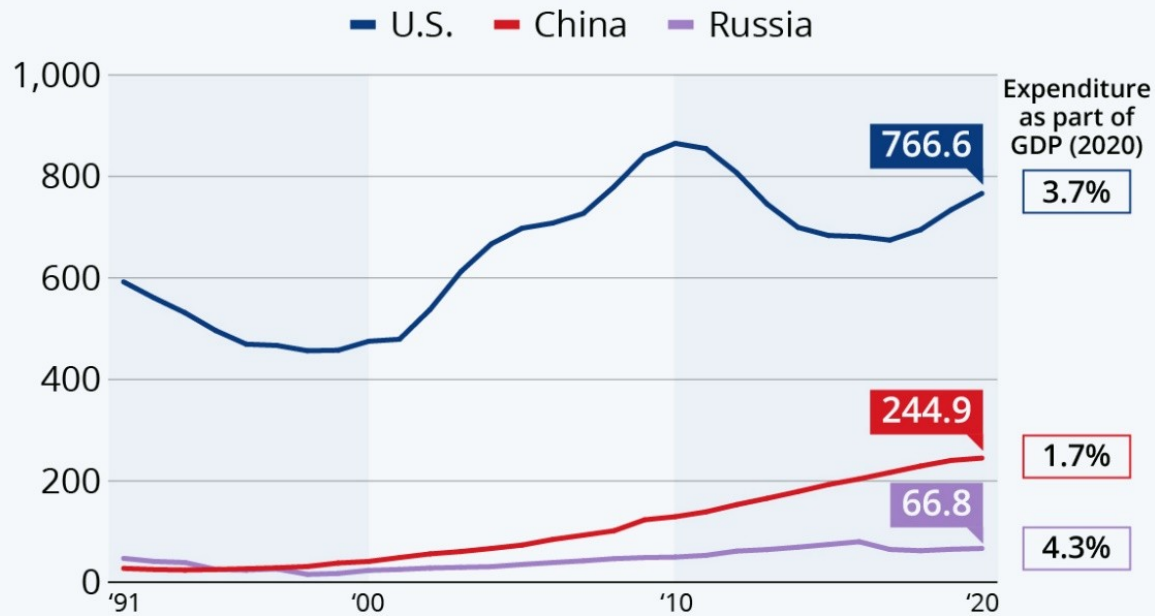
Source: SIPRI Military Expenditure Database, Apr. 2023.

www.sipri.org
© SIPRI 2023

China Steps up Military Spending

Military expenditures by the U.S., China and Russia (in billion U.S. dollars)

At constant 2019 prices
Source: SIPRI

BATTLEGROUPS

- Jednotky o velikosti 1500 mužů
- Připraveny na nasazení do boje
- Úkoly omezeného rozsahu a intenzity
- Ještě nevyslány do boje

STÁLÁ STRUKTUROVANÁ SPOLUPRÁCE

- PESCO
- „Šípková Růženka“ Lisabonské smlouvy
- Vytvořena v roce 2017
- Charakter posílené spolupráce – VB, Irsko a Dánsko mimo – 2022 se Dánsko přihlásilo k vojenské spolupráci – úspěšné referendum
- Spolupracovat na cílech tykajících se úrovně investičních výdajů na obranné vybavení
- Posílení disponibility, interoperability, flexibility a schopnosti nasazení svých sil
- Založeno na různých iniciativách

PERmanent StruCTured COoperation

PRVNÍCH
17 PROJEKTŮ:

Stálá strukturovaná spolupráce

★ **Vojenská mobilita**

★ **Evropské lékařské velitelství**

★ **Středisko pro výcvikové mise EU**

★ **Kybernetické týmy
rychlé reakce CRRTs**

★ **Platforma pro sdílení informací
o kybernetických hrozbách**

★ **Evropské zabezpečené
softwarové rádio ESSOR**

★ **Evropský logistický uzel**

★ **Vývoj obrněných bojových vozidel**

★ **Operační středisko
pro reakci na krize**

**System strategického velení
a řízení pro mise SBOP ★**

**Nepřímá palebná podpora
EuroArtillery ★**

**Soubor vojenských schopností
pro pomoc při katastrofách ★**

Energetické zabezpečení operací ★

**Výcvikové certifikační středisko
pro evropské armády ★**

**Námořní systémy
pro protiminová opatření ★**

Kontrola a ochrana přístavů a pobřeží ★

**Modernizace systému
námořního sledování ★**

EVROPSKÝ OBRANNÝ FOND

- Zřízen pro období 2021-2027
- Cílem stimulace spolupráce evropského obranného průmyslu
- Pro rámové období bylo přiděleno 8 miliard eur

EVROPSKÝ MÍROVÝ NÁSRTOJ

- Zřízen v roce 2021 jako mimorozpočtový fond
- Má pomáhat předcházet konfliktům, budovat mír a posilovat mezinárodní bezpečnost
- Původně na období 2021-2027 v rozsahu 5,7 miliard eur, postupně navyšován až na 17 miliard
- Dnes využíván primárně na podporu Ukrajiny

IDEA EVROPSKÉ ARMÁDY?

- Poprvé v 50. letech
- Po rozpadu SSSR chyběl pocit vnější hrozby
- Problém koordinace jednotlivých států
- Podporováno některými státníky – Juncker, Merkelová, Sikorski
- Jak by fungovala? Byly by se členské státy schopné shodnout?
- Výhody? – jednotná výzbroj, jednotný výcvik, zrychlení procedur, zjednodušení transatlantické vazby

DOPADY VÁLKY NA UKRAJINĚ

- Využití nového nástroje – European Peace Facility (ten vznikl již 2021) – navýšování rozpočtu
- K tomu pomoc od jednotlivých států
- Úvahy o vytvoření nového fondu pro zbrojení
- Dá se očekávat navyšování rozpočtů
- Kolaborativní zadávání zakázek (EDIRPA)

